

DEEL 3: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies voor het al dan niet moeten nemen van maatregelen

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek kan een advies geformuleerd worden betreffende het al dan niet nemen van bijkomende maatregelen in het kader van het archeologisch vooronderzoek op het projectgebied in Sint-Denijs-Westrem, aan Flanders Expo – The Loop. De gegevens afkomstig uit het bureauonderzoek worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer geplande bodemingrepen en bouwwerken op het plangebied. Uit deze confrontatie blijkt duidelijk dat er geen maatregelen nodig zijn tegenover het archeologisch erfgoed, bij nieuwe uit te voeren bouwwerken op het terrein.

1.1. Volledigheid uitgevoerde onderzoek

In het kader van het opstellen van deze archeologienota zijn zowel bestaande historische, literaire en cartografische bronnen gebruik, aangevuld met de gegevens van de verschillende archeologische opgravingen die al op het gebied gebeurd zijn. Deze gegevens laten toe een goed onderbouwd advies te formuleren over de te nemen maatregelen. Aangezien alle nodige en mogelijke onderzoeken al volledig zijn uitgevoerd voor de aanleg van de parking en waterbekken, zijn er na het verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning, geen verdere onderzoeken meer nodig.

Slechts enkele kleinere delen van het projectgebied maken geen deel van het archeologisch onderzoek. Een deel dat onder de trambedding ligt, centraal binnen het projectgebied, kon niet onderzocht worden. Ook een deel onder de inrit van IKEA is niet archeologisch onderzocht. Op basis van het aanliggende onderzoek en de gekende TAW waarden van het archeologisch niveau en de afgegraven bodems worden hier geen relevante sporen meer verwacht en is er geen verder onderzoek nodig.

1.2. Aanwezigheid van een archeologische site

Op basis van de archeologisch opgravingen kan er een goede inschatting gemaakt worden in verband met de aanwezigheid van een archeologische site binnen het projectgebied. Binnen het noordelijke en de twee centrale delen van het projectgebied zijn geen relevante archeologische sporen aangetroffen. Enkel binnen de zuidelijke zone komen oudere sporen voor. Het betreft acht sporen en een ronde (water)kuil, die op basis van de aard van de vulling in de ijzertijd gedateerd worden. Op ongeveer dezelfde plaats komen 17 paalsporen voor die door de aanwezige vondsten in de vroege middeleeuwen geplaatst kunnen worden. Daarbij komt een loopgraaf voor die ONO-WZW georiënteerd is. Al het nodige en mogelijke onderzoek op deze sporen en binnen deze zone is uitgevoerd.

1.3. Waardering van de archeologisch site

Zoals aangegeven in het verslag van resultaten, onder archeologische voorkennis (hoofdstuk 2.3.2.1.) is The Loop een zeer interessante meerperiodensite. Tijdens alle verschillende projecten zijn resten aangesneden van de vroegste landbouwers tot het recentste verleden van de gebieden als militair vliegveld onder beide wereldoorlogen. Deze site moet uiteraard (*ex situ*) behouden blijven, en verder onderzocht worden.

Voor de afzonderlijke delen van het projectgebied kan een waardering worden opgesteld rond de archeologische resten die er zijn aangetroffen. Voor het noordelijke deel en de twee centrale delen aan de in- en uitrit van de ondergrondse parking aan veld 12 oost gaat het voornamelijk om (sub)recente sporen. Enkel ter hoogte van het meest zuidelijke projectgebied kwamen oudere sporen voor. Deze dateren vermoedelijk in de ijzertijd en vroege middeleeuwen. Er is ook een loopgraaftracé aangetroffen en een Romeins brandrestengraf.

Figuur 57: Een overzicht van de geplande bouwwerken, voor de paars omlijnde zones wordt een nieuwe bouwvergunning aangevraagd (© SBE)

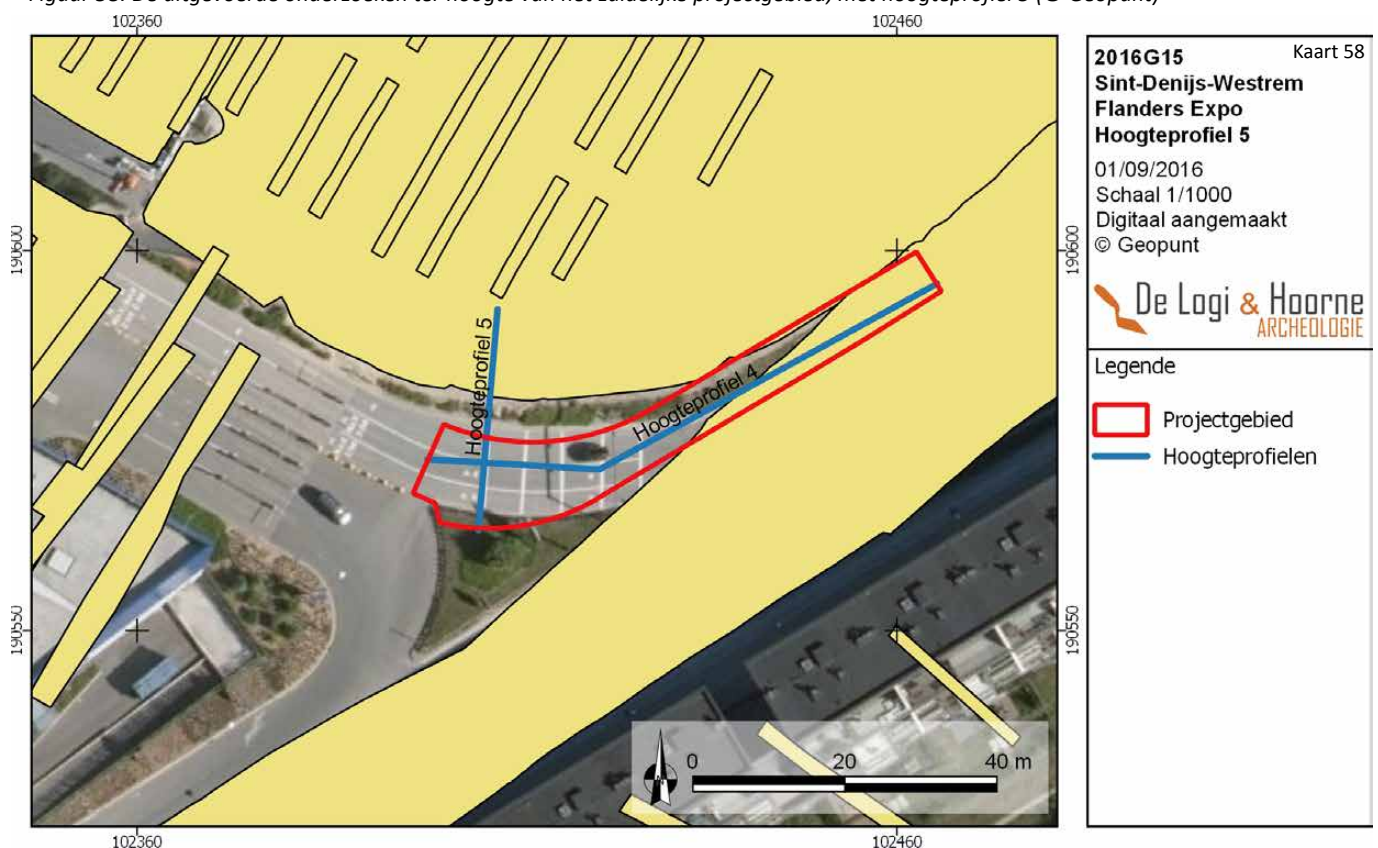
1.4. Impactbepaling

Voor het uitvoeren van deze geplande bouwwerken zal de bodem op sommige zones verstoord worden. De noordelijke zone van 390m² betreft een fietspad. De ingreep zal hier niet zo diep zijn. Dit stuk is bovendien al archeologisch onderzocht en vrijgegeven. Er dient geen verder onderzoek te gebeuren, of maatregelen genomen te worden rond archeologisch erfgoed.

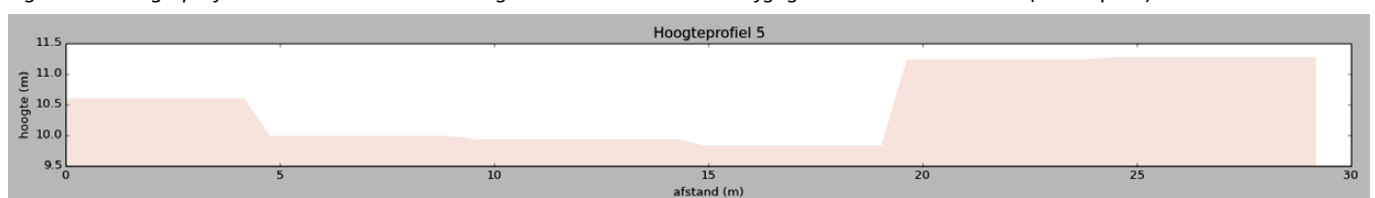
De twee centrale zones, waar de in- en uitrit voor de ondergrondse parking wordt aangelegd zullen vrij diep worden uitgegraven. Op de zone van 460m² kruis de ondergrondse inrit het tramspoor. Daaronder wordt een pomp voorzien voor het grondwater. Het diepste punt van deze structuur zal zich op een TAW van ongeveer 1m bevinden. Hierbij zijn de funderingen niet meegerekend. Archeologisch onderzoek op deze zones kon echter aanwijzen dat een groot deel van het archeologisch niveau al in het verleden afgegraven is, voor de aanleg van het tramspoor, parkings en toebehoren. Binnen de opgravingen konden enkel recente verstoringen worden geregistreerd. Op basis van deze bevindingen, worden ook op de zone net buiten de opgraving geen relevante archeologische sporen meer verwacht.

Het meest zuidelijke deel van het projectgebied is de zone waar een nieuwe inrit naar de IKEA vesting wordt gepland. Dit deel werd deels in 2008 en 2014 onderzocht. Het betreft een zone waar sporen uit de ijzertijd en vroege middeleeuwen voorkomen, steeds op een TAW van ongeveer

Figuur 58: De uitgevoerde onderzoeken ter hoogte van het zuidelijke projectgebied, met hoogteprofiel 5 (© Geopunt)

Figuur 59: Hoogteprofiel 5 toont aan dat er al een groot deel van de bodem afgegraven is in het verleden (© Geopunt)

10,70m. De huidige inrit ligt reeds op 9,88m TAW. Minstens 0,82m van het archeologisch niveau is op dit deel niet meer aanwezig. Daarbij moet nog die diepte van de fundering van de weg gerekend worden. Op basis van deze gegevens worden onder het westelijke deel van de inrit geen relevante archeologische sporen meer verwacht. Het nodige en mogelijke archeologisch onderzoek is in het verleden al uitgevoerd.

Op alle zones hebben de geplande werken een impact in de bodem. Gezien het feit dat alle nodige archeologisch onderzoek al is uitgevoerd, is geen verder onderzoek noodzakelijk.

1.5. Bepaling van de maatregelen

Aangezien de resultaten van het bureauonderzoek en de uitgevoerde opgravingen toelaten een goede inschatting te maken over de aanwezigheid van archeologische sites op het projectgebied, zijn geen verdere fases in het archeologisch (voor)onderzoek noodzakelijk binnen dit projectgebied van 1520m². Het bodemarchief zal *ex situ* bewaard worden.

2. Bijlagen

2.1. Lijst van plannen en kaarten

Plannen- en kaartenlijst
Projectcode 2016G15

Kaartnr	Type plan	Onderwerp plan	Aanmaakschaal	Aanmaakwijze	Datum
57	Bouwplan	Geplande ontwikkeling projectgebied	1 : 1	digitaal	25/08/2016
58	Orthofoto	Uitgevoerde onderzoek en hoogteprofiel	1 : 1	digitaal	1/09/2016
59	Hoogteprofiel	Hoogteprofiel 5	1 : 1	digitaal	1/09/2016

